

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА  
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

**Предмет:** Извештај комисије за избор доцента за ужу научну област Туркологија, предмет Турски језик и књижевност.

Одлуком Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 1034/1 од 21.5.2025. године изабрани смо за чланове Комисије за писање извештаја о кандидатима који су се пријавили на конкурс за избор доцента за ужу научну област **Туркологија, предмет Турски језик и књижевност**, који је објављен у листу „Послови“ бр. 1147 од 4.6.2025. године. Након увида у конкурсни материјал, част нам је да Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду поднесемо следећи

**ИЗВЕШТАЈ**

На конкурс се пријавио један кандидат, др Ида Јовић, доцент на Академији за националну безбедност. Уз пријаву на конкурс, кандидат је доставио биографију, библиографију, оверену фотокопију дипломе о стеченом научном степену доктора наука, Извод из Матичне књиге рођених, Уверење о држављанству, Уверење о некажњавању, потврду о избору у звање доцента на Академији за националну безбедност, оцену педагошког рада, копије објављених радова, изјаву о изворности, потврде о учешћу на научним скуповима и другу документацију од значаја за конкурс.

**Биографски подаци и радна биографија кандидата**

Ида Јовић је рођена у Београду 3. маја 1977. године. Дипломирала је турски језик и књижевност на Филолошком факултету Универзитета у Београду 2001. године. Као студент постдипломских студија на истом факултету радила је као демонстратор на Групи за турски језик и књижевност. Звање магистра наука стекла је 2009. године одбранивши тезу „Књижевно стваралаштво Пинар Кур“ на Филолошком факултету Универзитета у Београду (ментор проф. др Мирјана Маринковић). Звање доктора књижевних наука стекла је 2015. године одбранивши докторску дисертацију на Филолошком факултету Универзитета у Београду под насловом „Елиф Шафак и турски постмодернизам“ (ментор проф. др Мирјана Маринковић).

Др Ида Јовић је на Академији за националну безбедност одлукама Наставног већа најпре бирана за наставника језика 29.02.2020, а убрзо и за доцента 16. 09. 2021. године, о чему су приложене наведене одлуке. Доц. др Ида Јовић је ангажована за извођење наставе за ужу научну област Филолошке науке, на период од пет година почевши од 16.09.2021. године, о чему је приложен Уговор о ангажовању за извођење наставе.

У оквиру мастер студијског програма Национална безбедност, др Ида Јовић је једном именована за члана комисије за оцену и одбрану мастер рада Одлуком наставног већа Академије за националну безбедност од 25.09.2020. године.

Према резултатима анкете о вредновању педагошког рада наставника Академије за националну безбедност за зимски семестар школске 2024/2025. године, доц. др Ида Јовић је оцењена са највишом оценом – 5 (пет).

О стручном угледу и компетентности доц. др Иде Јовић сведочи и Потврда да је у периоду између 2020. и 2025. године два пута именована за члана комисије за писање реферата за избор у звање наставника за ужу научну област Филолошке науке на Академији за националну безбедност (2022. и 2023. године).

## Библиографија

1. „Жене писци у турској књижевности“, *Књиженство*, год. III, 3, 2013. (M52)
2. „Постмодернизам у турској књижевности“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, 62, свеска III, 2014, 825-833 (M24)
3. „Наративна техника у романима Елиф Шафак „Вашљива палата“ и „Љубав““, *Култура*, 149, 2015, 167-175 (M51)
4. „Трансформација као пут ка „Другом“ у ранијим романима Елиф Шафак“, *Књиженство*, год. XII, бр. 12, 2022. (M52)
5. „Jezička ekspertiza u kontekstu nacionalne bezbednosti i operativne analitike“, *Nacionalna bezbednost*, год 9, br. 15/22 (M51)

## Опис и оцена радова

Рад *Жене писци у турској књижевности* је прегледни чланак чији је циљ да прикаже развој и специфичности женског писма у дугој историји турске књижевности. Полазећи од питања како дефинисати појам женске књижевности и да ли се може говорити о посебности женског писања уопште, а у турској књижевној традицији

посебно, др Ида Јовић се одлучила да пружи општи поглед на стваралаштво жена писаца од 15. века до данас уз осврт на опште друштвене и културне прилике и околности у којима је то стваралаштво настајало. У раду је указано на значајне турске књижевнице од песникиња Зејнеп, Михри, Хуби, Ситки, преко Нигјар, Фатме Алије, Лејле Саз, Халиде Едип Адивар, Гузиде Сабри, Халиде Нусрет Зорлутуна до Фурузан, Севги Сојсал, Назли Ерај, Дујгу Асена Пинар Кур, Ајфер Тунч, Елиф Шафак. Овај рад, један од пионирских у нас када је реч о женском књижевном стваралаштву код Турака, даје историјски контекст који је пратио женско писмо и указао на ауторке и теме којима су заокупљене.

Рад *Постмодернизам у турској књижевности* је најзрелији и најтемељније написан рад др Иде Јовић. Проистекао је из обимних истраживања књижевне постмодерне у Турској у склопу рада на докторској дисертацији „Елиф Шафак и турски постмодернизам“. Ауторка је показала одлике турске постмодерне, разлоге за њену каснију појаву у односу на западне књижевности, доминантне ауторе и теме, специфичне наративне технике и стратегије. У раду је наглашено да тежња ка деконструкцији, разарању традиционалног и потрага за новим идејним и тематским просторима не наилази увек на добар пријем у Турској. Она закључује да „специфичност турске историје и развоја друштва, са акцентом на поларитет Истока и Запада, вере и секуларизма, традиционалног и модерног, још увек дубоко прожима свест људи, а тако и свих њихових делатности, што даље води до поларитета читавог друштва које приврженост једном полу аргументу посматра као супротстављеност другом.“ Др Ида Јовић је показала добру упућеност у најновија књижевна кретања у Турској и разумевање стваралаштва низа турских постмодерниста.

У раду *Наративна техника у романима „Вашљива палата“ и „Љубав“ Елиф Шафак* др Ида Јовић анализира наративни поступак Елиф Шафак, као истакнуте представнице турског постмодернизма, која преиспитује и изазива традиционалне наративне технике. Роман „Вашљива палата“ др Ида Јовић је превела са турског језика, чиме је стекла непосредни увид у језик, стил и приповедачки концепт ове прослављене турске прозаисткиње. На почетку рада, истиче да „иако тематски и стилски различити, њени романи имају једну заједничку карактеристику, а то је јединствена приповедачка техника заснована на концепту круга преузетом из исламског мистицизма“. Као и други постмодернисти, Елиф Шафак нарушава традиционални временски след и уводи више

приповедача и више углова из којих се радња тумачи. У роману „Вашљива палата“, како наводи др Ида Јовић, Е. Шафак прибегава концентричним круговима као специфичном поступку којим се читаоци уводе у фабулу. Поред тога, у роману постоје два наратора, један који се појављује на почетку и на крају романа и други, који приповеда о станарима палате и њиховим односима.

Роман „Љубав“, како истиче др Ида Јовић, такође започиње причом о круговима. Схватање круга је за Елиф Шафак „веома специфично“, сматра она, јер „појам круга сагледава у друштвеном и културолошком домену као област унутар које појединац живи и дела, а унутар које владају закони сличности што доводи до стварања предрасуда и „учауривања“ уколико се из њега не изађе и упозна свет ван круга“. Поред постојања више наратора и нелинеарност тока радње, што др Ида Јовић сматра одликом свих романа Елиф Шафак, посебно наглашава употребу флешбекова и постављање читаоца као активног учесника у стварању романа „који својом интерпретацијом долази на подједнак ниво са њом као писцем“, закључује др Ида Јовић.

Рад *Трансформација као пут ка „Другом“ у ранијим романима Елиф Шафак* у фокус ставља истраживање једног важног питања људског искуства и књижевности – а то је однос и схватање „другости“ и мањинских група. Може се рећи да је однос према „другом“ код Елиф Шафак темељ њеног књижевног опуса. Др Ида Јовић наводи да се то питање у Турској „превасходно односи на бинарне опозиције на релацијама Европљанин-Азијац, мушкарац-жена, муслиман-хришћанин, Турчин-Курд и да Шафакова сматра да „савремена друштва теже да створе културна гета на основу сличности, чиме се развијају стереотипи о припадницима других група“. Рад је писан на основу раних романа Елиф Шафак – *Пинхан*, *Огледала града*, *Истанбулско копије*, *Црно млеко*, *Љубав*. Као идеју и једини начин за прихватање другог, И. Јовић више пута истиче љубав „као кључ ка трансформацији, личној и колективној, а сам преображај као пут ка емпатији и прихватању „Другости“, при чему приповедање има круцијалну улогу будући да представља моћно средство које доприноси отпору увреженој владавини предрасуда и страха од „другог“ у дубоко поларизованим друштвима данашњице, јер представља начин да се свет сагледа из перспективе друге особе“. Др Ида Јовић овом студијом показује да одлично познаје не само опус ове популарне турске романсијерке, већ и теоријске радове посвећене психоанализи и постмодернизму.

Рад *Језичка експертиза у контексту националне безбедности и оперативне аналитике* писан је на основу проучавања значаја познавања језика, националних култура и традиција за аналитички рад и креирање одлука друштвених чинилаца који се баве националном безбедношћу. Представља теоријски занимљив осврт на тек недавно пробужену свест (после терористичког напада у Њујорку 2011. године) о неопходности језичких компетенција у светлу оперативне аналитике безбедносних служби. Коришћени извори су претежно амерички, али су примењиви и на специфичне потребе националних безбедносних служби.

### **Учешће на научним скуповима**

Кандидаткиња је доставила потврду о учешћу на научном скупу Четрнаеста међународна конференција: **Језик, књижевност и емпатија у организацији Факултета за стране језике Алфа БК Универзитета** 30. и 31. маја 2025. године.

Презентовани рад: Емпатијско читање романа „Камен и сенка“ и „Невини“ Бурхана Сонмеза.

Кандидат наводи да се рад налази у поступку рецензије.

### **Оцена резултата педагошког рада**

Кандидат др Ива Јовић приложила је Потврду о вредновању резултата педагошког рада наставника Академије за националну безбедност за зимски семестар школске 2024/2025. године, по којој је оцењена највишом оценом – 5 (пет)

### **Чланство у комисијама за одбрану мастер рада**

Члан комисије за одбрану мастер рада Мионе Славковић „Турски ток: сучељавање интереса Сједињених америчких држава и Руске федерације у Републици Бугарској – ефекти на енергетску безбедност Републике Србије (Одлука број 377 од 25.09.2020).

## **Чланство у комисијама за изборе у звања**

Два пута именована за члана комисије за писање реферата за избор у звање наставника за ужу научну област Филолошке науке на основу одлука Наставног већа Академије за националну безбедност бр. 389 од 10.10.2022 и бр. 54 од 21.02.2023.

## **Преводи са турског језика**

Şafak, Elif: *Vašljiva palata*, Laguna, Beograd 2012. (превод романа)

Тунч, Ајфер: *Знаете ли да је благо добро проживљен живот*, „Поља“, бр. 496, новембар-децембар 2015 (превод приповетке)

Буке, Ахмет: *Никог нема у кући*, „Поља“, бр. 537, септембар-октобар 2022. (превод приповетке)

Sakin, Orhan: *Janičarski korpus*, Evoluta, Beograd 2023 (sa Mirjanom Marinković) (превод историографске студије)

Sonmez, Burhan: *Kamen i senka*, Arhipelag, Beograd 2024. (превод романа)

## **Закључно мишљење и предлог Комисије**

Имајући у виду Закон о високом образовању, услове Конкурса, прегледану конкурсну документацију и критеријуме за изборе у звања наставника на Универзитету у Београду, Комисија закључује да кандидат др Ида Јовић испуњава све прописане формалне и суштинске услове за избор у звање и на радно место доцента за ужу научну област Туркологија, предмет Турски језик и књижевност.

Др Ида Јовић има петогодишње искуство у педагошком раду као наставник језика на Академији за националну безбедност, за који је у зимском семестру академске 2024/2025. године оцењена највишом оценом од стране студената. Осим тога, др Ида Јовић има објављене радове у релевантним домаћим часописима који сведоче о њеној доброј упућености у турску књижевност и језик. Др Ида Јовић је дала неколико запажених и успешних превода са турског језика, чиме је посведочила о својој љубави и посвећености туркологији као дисциплини. Комисија сматра да ће др Ида Јовић својим радом и компетентношћу дати значајан допринос раду Групе за туркологију Катедре за оријенталистику Филолошког факултета Универзитета у Београду.

На основу свега изнетог, Комисија са задовољством предлаже Изборном већу Филолошког факултета да **изабере др Иду Јовић** у звање и на радно место **доцента за ужу научну област Туркологија, предмет Турски језик и књижевност.**

Београд, 04.08.2025.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

---

Др Мирјана Маринковић, ред. професор (Председник Комисије)  
Универзитет у Београду - Филолошки факултет

---

Др Саша Брадашевић, доцент  
Универзитет у Београду - Филолошки факултет

---

Др Јована Шаљић Ратковић, виши научни сарадник  
Историјски институт Београд